

Sedan, i kraft af 49 § Regeringsformen och 2 § Riksdags-ordningen, lagtima riksdag sammankommit här i hufvudstaden Onsdagen den 15 Januari 1868; så och med anledning af hvad den för Riksdagens Andra Kammare fastställda arbetsordning i sådant afseende stadgar, sammanträdde nu Andra Kammaren i den för dess sammankomster anvisade samlingssal:

Thorsdagen den 16 Januari 1868.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

och blef, sedan Kammarens ledamöter samlats, detta första sammanträde nu öppnadt af Riksdagsmannen för Stockholms stad Herr L. J. Hierta med följande helsningstal:

Mine Herrar!

Då vi i dag ånyo församlas på detta rum för att i fosterlandets tjänst börja våra rådslag, kunna vi ömsesidigt räcka hvarandra handen med den hjertliga välkomsthelsing, som har sitt ursprung i personlig högaktning, förvärfvad genom en under föregående gemensamt arbete redan pröfvad bekantskap. Vi våga hoppas att denna känsla icke heller skall jäfvas af dem, som gifvit oss det ansvarsfulla uppdraget att föra folkets talan och vårda dess viktigaste angelägenheter. Ty om den riksdag, som först sammanträdde och arbetade under väsendtligen nya former, icke kunde utmärka sin korta tillvaro genom några lysande frukter af sin verksamhet, torde också det allmänna tänkesättet icke gifvit folkets ombud skulden för, att den närmast förnimbara verkan af denna riksdag blef en tillökning i den redan nog tunga skattebördan, utan insett, att denna beklagansvärda nödvändighet hade sin grund i en förfluten tids missförhållanden, hvarifrån folket icke kunde göras urarfva, och hvilkas afhjelpande var ett bland de förnämsta syftemålen för Nationalrepresentationens ombildning.

Såsom ett lyckosamt förebud till det arbete, som nu förestår, kunna vi ock betrakta den omständigheten, att om under den tidigare delen af sistförflutna riksdag den föreställningen gjorde sig gällande att partier

voro på väg att utbildas inom denna församling, hvilka kunde hota med en allvarsam söndring, så visade det sig redan innan slutet af vår sammanvaro, att denna föreställning egentligen var en irrbild, som måste försvinna i den mån enhvar blef förtrogen med de i sig sjelfva föga skiljaktiga uppfattningarne af vilkoren och sättet för vinnande af det mål, som alla eftersträfvade, fosterlandets välgång och utvecklingen af dess andliga krafter i alla riktningar till sann odling och frihet. Jag tror mig äfven kunna uttrycka den förhoppningen, att de rådplågningar och beslut, till hvilka vi nu samlats, skola, under aktningen för olika meningar, bidraga att stärka det inbördes förtroende, hvarmed vi återse hvarandra, samt att en frisinnad anda i lagstiftningen, en allmänt önskad sparsamhet med folkets medel genom försigtighet i beviljandet af allmänna utgifter; en allvarlig föresats att tillbakavisa enskilda intressens anspråk, under hvilken skepnad de än kunna framträda för att tillvinna sig fördelar på allas bekostnad, samt pligtkänslan att icke utan noggrann betänksamhet lägga bördor på det efterföljande släktet, skola komma att utgöra ett gemensamt grunddrag i allas bemödanden, och att 1868 års riksdag sålunda skall söka att göra sig förtjent af nationens erkänsla. Det är med uttalande af denna önskan, som jag har äran, att, enligt grundlagens föreskrift, öppna Andra Kammarens första sammanträde vid denna riksdag.

§ 2.

I enlighet med arbetsordningens 1 § 2 mom. anmodade Ordföranden undertecknade att tills vidare föra protokollet, hvarefter anställdes upprop af Kammarens samtliga ledamöter.

§ 3.

Af ledamöterna voro alla tillstädes, utom Herrar Baron *Gripenstedt* från Stockholms stad; *Kallstenius* från Nyköpings län; *Hedenberg* från Calmar län och *Sjögren* från Blekinge län, af hvilka den sistnämnde hade insändt läkarebevis öfver inträffadt sjukdomsfall.

§ 4.

Ordföranden anmälte, att från Hans Excellens Herr Justitie-statsministern blifvit insändt det inför honom sistlidna dag förda protokoll, då granskning företagits af företedda fullmagter för ledamöter af Andra Kammarerna, hvilka efter sista riksdag blifvit dertill valde. Nämnde ledamöter voro upptagna i följande till protokollet fögade förteckning:

Förteckning å ledamöter af Riksdagens *Andra Kammarer*, för hvilka fullmagter blifvit den 15 Januari 1868 till Hans Excellens Herr Justitie-statsministern aflemnade:

Södermanlands län:

Eskilstuna och Strengnäs: Handlanden *J. Wedberg*.

Malmöhuss län:

Torna härad: Hemmansegaren *Jöns Olsson* i Qvarnbrodda.

Malmö: Rådsmannen *A. R. Falkman*.

Landskrona: Grosshandlanden m. m. *J. Tranchell*.

Wester-Norrlands län:

Hernösand, Umeå, Luleå och Piteå: vice Rektorn *A. Lundström*.
 Protokollet lades till Riksdagens handlingar.

§ 5.

På förslag af Ordföranden beslöts att förteckning på samtliga ledamöter i Kammaren skulle till tryckning befordras.

§ 6.

Enligt 2 § i arbetsordningen anmodade Ordföranden tolf af Kammarens ledamöter, nemligen *Herrar von Troil, Mannerskantz, Sundberg, Matts Pehrsson, Wedberg, Grenander, Vougt, Rektor Nilsson, Haggström, Ola Bosson Olsson, Reutererona* och *Bälter Sven Ersson* att jemlikt 33 § i Riksdags-ordningen hos Konungen begära Talman och vice Talman; och erinrade Ordföranden derom, att, om någon af Kammarens öfrige ledamöter ville sluta sig till deputationen, sådant vore honom obetaget.

§ 7.

Ordföranden uppläste en från Konungens tjenstförrättande Öfverstekammarherre anländ skrifvelse, deri tillkännagifves, att denna dag klockan $\frac{1}{4}$ till 1 skulle till Kammaren ankomma två Konungens Öfverstekammarjunkare, för att bjuda Kammarens ledamöter, att på Fredagen bevista gudstjenst i Storkyrkan och derefter infinna sig å Rikssalen.

§ 8.

Då den i § 6 härofvän upptagna deputation återkommit, tillkännagaf Herr von Troil, såsom deputationens anförare, att Kongl. Maj:t till Talman i Andra Kammaren vid denna riksdag i nåder utnämnt och förordnat Biskopen i Carlstads stift, Kommendören af Kongl. Nordstjerne-orden Doktor *Anton Niklas Sundberg* samt till vice Talman f. d. Kapitenen, Kommendören af Kongl. Wasa-orden, *Carl Axel Mannerskantz*, hvilka hvar för sig, i deputerades närvaro, inför Konungen aflagt den i 33 § Riksdags-ordningen föreskrifna ed.

Ordföranden öfverlemnade derefter klubban till Talmannen och yttrade: Det är med tillfredsställelse jag å Andra Kammarens vägnar får äran helsa Eder välkommen att vara dess ordförande vid denna riksdag. Den kändedom Kammaren eger om eder förmåga att uppfylla detta ansvarsfulla kall, gör oss alla förvissade att, då jag nu har äran öfverlemnna talmansklubban, den skall af Eder föras med samma oväld under nu förestående arbeten och att Kammarens ledamöter hvar för sig nu likasom tillförene kunna hoppas att få påräkna den välvilja och det vänliga tillmötesgående, som redan tillvunnit Eder deras aktning och välvilja.

§ 9.

Sedan talmansplatsen derefter intagits af Talmannen, tilltalade han Kammaren sålunda:

Mine Herrar!

Då Hans Maj:t Konungen behagat hedra mig med förtroendet att vara Talmän i Riksdagens Andra Kammare, har jag ansett mig böra äfven nu emottaga detta ansvarsfulla uppdrag. Af erfarenhet vet jag ganska väl huru stora svårigheter, som åtfölja befattningen, och huru litet jag förmår att öfvervinna dem alla; men samma erfarenhet har också lärt mig, hvilken mild dom och hvilket trofast understöd en god vilja har att här påräkna. Ja, Mine Herrar, ingenting från det sista riksmötet minnes jag lifligare och heldre, än all den vänlighet, hvarmed jag då af Eder omfattades. Fullt öfvertygad, att den skall fort fara, har jag tacksamt och beredvilligt åtydtt Konungens kallelse. Det är således icke på någon tillit till mig själf, utan till Eder, jag bygger hoppet om framgång i lösningen af min uppgift.

Hvad beträffar Edra pligter vid riksdagsärendenas behandling, så tillkommer det ej mig att derom påminna. Vårt folk ställer nog själf, såsom det vill synas, i närvarande tidpunkt synnerligen stora anspråk på sina ombud, icke därför att samhällets kraf egentligen äro större än vanligt, utan därför, att så många enskildas ställning är brydsammare. Ingen klarsynt lagstiftare läser dock af tillfälliga förlägenheter låta sitt omdöme förvillas. Det är visserligen hans skyldighet att efter bästa förstånd söka afhjelpa äfven dem; men en ännu högre skyldighet är det dock att åt fäderneslandet bevara en lycklig framtid. Till så väl det ena som det andra fordras först och sist enighet, inbördes förtroende och en redlig samverkan af alla krafter, som ej låter sig af några konstlade partibildningar söndersprängas. Gud gifve oss en sådan enighet, så skall ock Hans välsignelse hvila öfver våra rådslag. Med denna önskan och denna visshet intager jag nu den åt mig anvisade platsen och anhåller af hela mitt hjerta att få vara i allas eder välvilja innesluten.

§ 10.

På hemställan af Talmannen beslöt Kammarerna att nästa lördag den 18 dennes anställa följande val, nemligen:

- a) af sekreterare;
- b) af tre ledamöter att handlägga värden om Kammarernas ekonomiska angelägenheter;
- c) af åtta ledamöter, hvilka ega att jemte Talmannen, efter samråd med sekreteraren, tillsätta Kammarernas tjenstemän och betjening.

§ 11.

Talmannens framställda förslag, att val af ledamöter från Andra Kammarerna till Riksdagens ständiga Utskott måtte verkställas nästa måndag den 20 dennes samt omedelbart derefter val af suppleanter i samma Utskott, bifölls med enhälligt ja.

§ 12.

Talmannen hemställde härefter, att Kammarerna måtte bestämma antalet af ofvännämnde suppleanter; erinrande derom, att detta antal vid

föregående riksdag varit hälften af de ordinarie ledamöternes, dervid Herr Anders Gudmundsson begärde ordet och föreslog att bådas antal måtte blifva lika.

Då Talmannen nu framställde proposition på Herr Anders Gudmundssons förslag, blef den med blandade ja och nej besvarad.

Sedan Talmannen derefter förklarad sig anse ja öfvervägande, begärdes votering, hvartill uppsattes följande voteringsproposition, som af Kammaren godkändes:

Den, som bifaller Herr Anders Gudmundssons förslag att suppleanterne i de ständiga Utskotten skola blifva lika många som de ordinarie ledamöternes,

röstar ja;

Den det ej vill,

röstar nej;

Vinner nej, har Kammaren beslutat, att suppleanternes antal skall utgöra hälften af ordinarie ledamöternes.

§ 13.

Votering enligt nästförestående § verkställdes och utföll med 115 ja emot 59 nej, hvadan Kammaren beslutat, att suppleanternes antal skulle blifva lika med ordinarie ledamöternes i de ständiga Utskotten.

§ 14.

På Talmannens förslag beslöts, att nästa Måndag den 20 dennes skall anställas val af a) två ledamöter för inseeende öfver Riksdagens Kansli och b) tre ledamöter i Talmanskonferensen.

§ 15.

Sedan två af Konungens Öfverste-kammarjunkare företräd och inbjudit Kammarens ledamöter att i morgon bevista gudstjensten för Riksdagen i Storkyrkan och derefter samlas inför Hans Kongl. Majst på Riksdagsalen, så och på hemställan af Talmannen, som, å Kammarens vägnar, i underdånighet besvarade inbjudningen, beslöts att ledamöternes skulle härstädes sammanträda kl. ½ 11 i morgon den 17 dennes för att i procession afgå till kyrkan.

§ 16.

Härefter afslöts dagens sammanträde.

Rätteligen antecknad enligt uppdrag.

B. W. Hessle.

S. A. Hedlund.